

Krimnett v/Michael Anderson
Holtegata 23
0355 Oslo

23.10.2023

Faktasjekk av uttalelsen «Norske bistandspenger går ikke til Hamas» – spørsmål om riktighet, omfang mv.

Hei,

Jeg skriver for nettavisen Krimnett. Den 9. oktober siterte Aftenposten en e-post fra utenriksministeren som inneholder uttalelsen, sitert: «Norske bistandspenger går ikke til Hamas».

Jeg ønsker å faktasjekke dette, og har noen spørsmål, i og med at det fremstår å være uriktig.

Det fremstår tvert imot som om norske bistandsmidler har gått til Hamas via mellomledd. Jeg ber om svar på spørsmål i denne anledning.

Grunnen til at uttalelsen fremstår uriktig

Grunnen til at uttalelsen «*Norske bistandspenger går ikke til Hamas*» fremstår å være uriktig, er at en rekke store og anerkjente internasjonale medier i mange år har rapportert at Hamas utfører svært omfattende skattlegging av varer og tjenester på Gaza-stripen, samt krever inn avgifter for offentlige tillatelser mv.

Ut fra denne medierapporteringen fremstår det nærmest utvilsomt at penger som er ment å utføre/finansiere nevneverdige aktiviteter på Gaza-stripen, herunder med lønning og drift av aktiviteter og lokaler mv., vil gå videre fra disse mellomleddene til Hamas. Norge fremstår også å ha bidratt med slike penger.

BBC rapporterte i 2016, i artikkelen “*Gazans squeezed by triple taxes as Hamas replaces lost income*”, at Hamas har gjennomført en skatteøkning som gjaldt rundt 400 produkter. BBC skriver videre at Hamas krever avgifter fra kaféer, restauranter og hoteller. Samme artikkel om skattlegging fastslår at Hamas bruker penger de får inn på våpen og militær infrastruktur.

Associated Press rapporterte i 2022, i artikkelen “*Seeking new funds, Hamas raises taxes in impoverished Gaza*”, at Hamas har innført “*a series of taxes targeting a wide array of sectors, from street vendors selling hot drinks to restaurants, home building and cars.*” (en serie skatter rettet mot en bredt utvalg av sektorer, fra gateselgere som selger varm drikke til restauranter, boligbygging og biler). Artikkelen nevner også eksempler på vanlige produkter som skattlegges av Hamas: nøtter, toalettpapir, jeans og plastmapper til skolearbeid.

Andre etablerte mediekilder oppgir andre eksempler på produkter skattlagt av Hamas: mineralvann, jus, kjeks, religiøse kvinnekler som er utbredt i Gaza (jilbab og abaya) og fisk. Radio France

Internationale opplyste i april at flaskevann og babytmat beskattes, samt at når fisk fanges i Gaza og selges til vestbredden går inntekter til Hamas.

Det er usikkert om alle disse skattene og avgiftene/lisensene som media har omtalt fortsatt var aktive inntil angrepet 7. oktober, men uten annen informasjon må det legges til grunn at de var det.

Omfanget av skatter og avgifter mv. fremstår utvilsomt å være meget bredt ut fra mediekildene nevnt

Ut fra ovenstående mediekilder fremstår det svært sannsynlig at finansiering av aktiviteter på Gaza-stripen med pengeoverføringer, innkjøp, lønnsbetalinger mv. vil innebære at penger går videre fra mottagere til Hamas.

Spørsmål i lys av ovenstående

1. Er det sant at «Norske bistandspenger går ikke til Hamas» også for muligheten at pengene går til mellomledd på Gaza-stripen og deretter videre til Hamas i skatter og avgifter?
2. Har Norge enten direkte, via UNRWA, UNDP eller annen NGO finansiert noen aktivitet på Gaza-stripen som innebærer noe av:
 - Direkte pengestøtte til personer på Gaza-stripen
 - Lønnsutbetalinger til ansatte som bor på Gaza-stripen
 - Daglig drift av større institusjoner på Gaza-stripen – skoler, sykehus mv.
 - Støtte til bedrifter og virksomheter på Gaza-stripen
 - Annet som innebærer pengeoverføringer til aktører på Gaza-stripen
3. Hvis ja, har Norge i så fall sikret at ingen penger har gått via slike mellomledd til Hamas, i form av skatter og avgifter mv.? Nøyaktig hvordan er i så fall dette sikret, i lys av at meget bredt spenn av aktiviteter, fra kjøp av toalettpapir til kafébesøk, skaper inntekter for Hamas?
4. Hvis ja, har Norge estimater for hvor mye som kan ha gått videre fra mellomledd til Hamas? Hva er slike estimater eventuelt basert på?

Det bes om klare og konkrete svar på disse spørsmålene, som vil være det interessante. Mer generelle svar er mindre interessant.

Om dere ønsker å svare på disse spørsmålene, bes det om svar innen 27. oktober, på andersonpost@gmail.com.

Med beste hilsen,

Michael Anderson